

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): **Sandro Elčić**

Název práce: **Komparace Sociálně demokratické strany Chorvatska a Socialistické strany Srbska a jejich zařazení v rámci směrů sociální demokracie v letech 2000–2016 .**

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): **PhDr. Ondřej Žíla, Ph.D.**

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Sandro Elčić si za téma svého bakalářského projektu zvolil komparaci ústředních nástupnických stran Svazu komunistů Jugoslávie ve dvou bývalých jugoslávských republikách: v Srbsku a v Chorvatsku. Politologicky zaměřený výzkum se soustředí na rozbor programových stranických dokumentů a prohlášení jejich předních představitelů, které byly publikovány vždy před parlamentními volbami v Srbsku a Chorvatsku v letech 2000–2016. Na základě srovnání těchto programů a stranických prohlášení (ty jsou ale v práci uvedeny pouze velmi okrajově) přiřazuje oba zkoumané politické subjekty k vymezeným směrům vývoje sociální demokracie („stará levice“, „nová levice“ a „třetí cesta“) a hodnotí, nakolik se vytyčené programy a proklamované přístupy odchýlily od reálné politiky SDP a SPS. Cíle práce jsou formulovány jasně a srozumitelně.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Přestože časové vymezení práce je pochopitelné, lze polemizovat s Elčićovým konstatováním, že období po roce 2000 bylo zvoleno proto, že „od tohoto roku lze považovat oba státy za konsolidované demokracie bez autoritářských vlivů“. Jak Srbsko, tak i Chorvatsko totiž vykazují i v období po roce 2000 mnohé z prvků, které jsou v kolizi s chápáním pojmu konsolidovaná demokracie (vztah k Haagu a vydávání obviněných osob z válečných zločinů, korupce, svoboda médií atd. a v neposlední řadě v případě soudobého Srbska velmi specifická ústřední pozice Alexandra Vučiće).

Bakalářská práce je vypracována za přispění základní sekundární literatury. I když autor odkazuje a čerpá ze stěžejních publikací ke zkoumanému tématu a obecně soudobému politickému vývoji Srbska a Chorvatska (S. Ramet, V. Pavlaković, I. Štiks aj.), ponechává ke škodě stranou studie publikované v místních politologických časopisech (Medjunarodna politika, Politička misao, Croatian Political Science Review aj.) a další lokální politologickou a historickou odbornou literaturu. Primárními zdroji jsou pro Elčiće stranické programové dokumenty a prohlášení ústředních politických představitelů.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Oceňuji, že je práce napsána vcelku srozumitelným jazykem, s minimem gramatických chyb a výraznějších stylistických prohřešků. Autor řádně cituje a odkazuje na sekundární literaturu.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Přestože autorovo zpracování tématu působí z formálního pohledu solidním dojmem, při detailnějším čtení se projevuje jistý stereotypně se opakující postup. Po teoretickém ukotvení rozdílů ve směřování sociální demokracie a stručném nastínění historického kontextu vývoje SDP a SPS přistupuje Elčić ve třetí kapitole konečně k analýze programu. Namísto rozboru programu a jeho proměn

v jednotlivých letech ale postupuje poněkud mechanicky, kdy v každé podkapitole vymezuje v několika ústředních tezích hlavní body volebních programů SDP a SPS v jednotlivých letech. Elčić tak sice například správně zaznamenává změnu v postoji SDP, kdy nový předseda SDP Milanović po smrti Račana začíná více využívat nacionálně zabarvenou rétoriku, neptá se ale (a nezdůvodňuje), proč je tomu tak (jako příklad uveďme, že Elčić na několika místech opakuje bez vysvětlení kontextu Milanovićův mediální výkřik, že „Srbové jsou barbaři“). S ohledem na vyřčené současně není srozumitelné, proč Elčić konstatuje, že „Milanović *pak na druhou stranu* překvapuje svým výrokem, že generál Gotovina je nevinný“ (s. 21). Tento výrok naopak zapadá do tradičního/stabilního, tj. ve své podstatě neměnného postoje vládnoucích politických elit v Chorvatsku vůči penzionovaným generálům a veteránům „vlastenecké války“, jak je konflikt v 90. letech v Chorvatsku chorvatskými politiky označován. Diplomant by měl v průběhu obhajoby rovněž vysvětlit, zdali a případně v čem konkrétně se lišil přístup HDZ a SDP k otázce vydání Gotoviny a Markače (Elčić poněkud překvapivě nezmiňuje bývalého náčelníka generálního štábu Bobetka). V případě vývoje SPS v Srbsku zase Elčić opomíjí souvztažnost této strany (a vymezení se) k největšímu politickému soupeři, ale současně i souputníku – Srbské pokrokové straně pod vedením A. Vučiće. Podobně jako v případě SDP sice upozorňuje na opětovně sílící nacionalistickou rétoriku předsedy Dačiće, ale dále jí nerozebírá a nekontextualizuje.

Absenci hlubší analytické perspektivy práce nezachraňuje ani v pořadí čtvrtá kapitola, které hodnotí „skutečně prováděnou politiku“ (s. 38) těchto stranických subjektů. Elčić se zde vyslovuje k otázce, nakolik byl program reálně naplněn. Poslední kapitolou je pak přiřazení vývoje SDP a SPS k určitému směru vývoje sociální demokracie a zevšeobecnění zkoumaných poznatků.

V bakalářské práci Elčiće rovněž postrádám bližší nastínění specifického charakteru chaotického politického vývoje v zemích bývalé Jugoslávie v 90. letech 20. století, který je zásadní pro formování idejí a hodnot prosazovaných (nejen) levicovými politickými subjekty.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Elčić konstatuje, že „bezprostředně po prvních svobodných volbách se postkomunistické strany téměř vždy ocitly v opozici“ (s. 2). Jako výjimku z tohoto pravidla uvádí Srbsko a Černou Horu (do roku 2003 Jugoslávií). Autor by ale v průběhu obhajoby měl uvést i další příklady obdobně se vyvíjejí politické situace v prostoru jihovýchodní Evropy.

Kromě výše vyslovených dotazů by měl diplomant vysvětlit, proč je pro SPS nepřekonatelná otázka v podobě uznání nezávislosti Kosova a jak konkrétně vystupovala SPS a SDP k sousední Bosně a Hercegovině.

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Navzdory výše vyřčeným kritickým připomínkám považuji bakalářskou práci studenta Sandro Elčiće za solidní počín a doporučuji ji k obhajobě s hodnocením velmi dobře – 2.

Datum: V Bijeljině 25. 5. 2017

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo přiložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.